

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IX. De cordis puritate, quæ horum exercitiorum finis est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

impulsi, secundum illud Apostoli: *Charitas Christi urget nos, ut qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* aut denique ex quadam amorosa complacentia, de divinarum perfectionum, & gratiarum in JESU Christo plenitudine, qua immensè delectetur & gaudeat, JESUM Redemptorem suum verum esse DEUM, & æterni Patris Filium unigenitum, & consubstantialem. Vnde sæpius ista repetat: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit.* Amorem hunc quibusdam affectibus accendat, & foveat aspirationibus his, aut similibus: *O quando Domine, quando debitam gratitudinem tantam rependam infinitæ misericordie tue beneficia? quando veri amoris operibus tantum amorem compensabo? O si totius in te, totus tuus essem! O Domine, o utinam totum me possideres, tibi me totum impenderem; si totum quod debeo persolvere non possum, hoc tamen tantillum, quod sum, quod valeo infinitæ illæ tuæ bonitatis dignanter suscipe, & totum posside me.*

Denique ubi se hoc modo exercuerit, conabitur è qualibet divinum Christi elicere amorem, & ut S. Bonaventura inquit, ad orationes singulas anagogicis actibus cor ad DEUM in cælestia lubrevare. Exemplum sit ad hæc verba: *Pater noster, qui es in cælis.* hoc modo mentem elever. *O Pater amoris & misericordie, o si verè fidelis filius tuus essem, teque filiali, quo debeo affectu adamarem, qui es in cælis, ubi domine à beatis omnibus ineffabiliter & gloriosissime adorari! O si te in hoc exilio super omnia verè diligere, JESU Redemptor mi, DEVS meus & omnia.*

Neque solum in verbis, quæ dicit, aut audit, sed quotiescumque aliquam creaturam intueretur, vel aliquid agit, diligenter idem facitandum erit, dum manducat v. g. cor in DEUM erigens dicat: *O Domine quando satior panis illo, qui solus satiare potest, pane Angelorum? Quando est bibitorus, quando dabitur mihi Domine bibere de aqua vitæ, quæ in me omnem creaturarum sitim exstinguit? Domine, da mihi hanc aquam, aquam amoris tui, quæ omnem terreni amoris concupiscentiam in me moriatur.*

CAPVT IX.

De cordis puritate, quæ horum exercitiorum finis est.

Hocum omnium exercitiorum finis est cordis puritas, nam ad DEUM contemplandum, & experimentaliter degustandum, planè necessarium est, purum & ab omni inordinato creaturæ gustu liberum, & inundum habere cor; hoc enim & Christus Dominus docuit discipulis: *Beati mundo corde, quoniam ipsi DEVM videbunt.*

Hanc cordis munditiam efficiunt, assidua cordis compunctio, passionum mortificatio, proprii iudicii, voluntatisque abnegatio, ac denique ab omni eo, quod ad nostri amorem spectat perfecta aversio. Vnde quamdiu non omnimodè sibi suisque desideriis, ac gustibus emortuus fuerit, illam puram cordis munditiam obtinere non poterit. Quare planè necessarium est, abstinere ab omnibus rebus, quæ ad se non pertinent, à superfluis curis, & sollicitudinibus, à nimia hominum familiaritate, & non necessaria conversatione, aut occupatione. Denique ab omnibus istis rebus, quæ suis imaginibus, aut phantasmatis mentem inquietare, occupare,

Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

aut depingere possunt, præsertim vero cum ex his non resultat DEI gloria, proximi salus, aut à sancta Obedientia non sunt præscripta.

Hinc etiam summo studio incumbere debet, ut magnanima animi resignatione, adversa & prospera, læta & tristia, æquanimiter, sine ullo pacis internæ dispendio de manu DEI suscipiat, ut neq. adversis frangatur, nec prosperis insolecat. Generosa insuper cordis libertate, nullis commoveatur desideriorum actibus, nulli creaturæ inordinatè afficiatur, nullis serviat cupiditatibus, nullas species præter eas, quæ ad DEUM referuntur intus admittat, ejusque conversatio tota de DEO, in DEO, & cum DEO sit. Quia vero ad vitam spiritualem instituendam, & perficiendam maximi est momenti hæc cordis puritas, subjiciam hic verba cujusdam Doctoris pii de ea sic differentis.

Ad comparandam, inquit, puritatem cordis, & ejus perfectionem, multa forent dicenda, paucis tamen multa complectar. Elige vitam solitariam, & ab omni hominum conversatione, quantum faseris, remotam, insuper ab omnibus occupationibus, curis, & ab omni strepitu verborum, & turbulentis seculi negotiis, quam umptotes, abstine, ut in sancto silentio cordis, & humilitate, soli DEO vacare possis, facessant à te procul omnia sensuum oblectamenta, nisi forte quid simile necessitas, vel infirmitas postulat: ad hanc semper aspira puritatem; utque eam facilius assequaris, omnes tuos sensus continuo mortificationis freno cohibe, pervigili cura januam cordis occlude, ne in illud aliquid, quo inquinari, perturbari, vel minime affectu pollui, aut inquietari possit ingrediat.

Debes præterea nudum præservare intellectum, à cunctis creaturarum phantasmatis, nec non affectum vacuum ab omni viciola naturæ inclinatione, liberumque ab omni creaturæ cupisvis amore: ut hoc pacto solus sibi relictus, & in se unitus spiritus tuus, convertat se ad DEUM, totaque pariter anima illi se totaliter uniat, in illo requiem habeat, & ab omni creatura ad DEUM ascendens illum, sui oblita, solum speculetur, solum amet, solum querat. Illud insuper DEI beneplacitum est, ut de manu ipsius, cum plenæ abnegatione, integra humilitate, patientia, gratiarum actione, quidquid erga te ordinaverit suscipias. Hæc ille.

Porro puritatem hanc facillimè acquiramus, & optime fovebimus, si sancto alicui exercitio, ita nos ipsos totos, cum fervore & constantia, dedamus, ut non pateat ullus inordinatæ cogitationi accessus, sed totum sanctis vitæ Domini nostri JESU Christi meditationibus, & continuis in cælum tendentibus suspirationibus sit repletum, & præoccupatum.

Cor nostrum ab his omnibus affectibus expurgandum, & emundandum est. Primo ab amoribus rerum temporalium; secundo ab omni sinistra expurgatione; tertio à delectatione mundana quæ licumque; quarto ab inordinato hominibus sit solum malis, sed etiam inutribus, & otiosis; sexto ab omni cura superflua; septimo ab omni cordis amantudine; octavo ab omni vana complacentia; nono ab omni creaturarum consolatione; decimo ab omni inquietudine & impatentia; undecimo ab omni propriæ voluntatis adulatione; duodecimo ab omni intellectu, & iudicii proprietate.

G 2

Hæc

Hæc sunt secundæ stationis exercitia, quæ quidem priore diuturnior est, nam mortificatio & virtutes, lux spiritualis, & divinarum rerum cognitio diuturniorem temporis moram requirunt.

Verum hic advertere omnino necessarium est, quod etiam si ista diætæ huic propria assignemus exercitia, nequaquam tamen prioris stationis sunt rejicienda, sed præsertim assidue continuanda erit, alta & profunda cordis compunctio, & peccatorum contritio. Vnde in anima duo præcipui certissimè nascuntur fructus: primus, cordis puritas, quæ nullo alio medio facilius, citiusque obtineri potest; secundus, quotidianum cognitionis propriæ, timoris Dei, odii & execrationis sui ipsius augmentum; quæ ædificii spiritualis petreæ sunt fundamentales, atque ideo ex anima nunquam evellendæ.

Quanto temporis spatio in hac statione delectandum sit, difficulter ad regulam definiri potest, neque enim omnes pari, æqualique studio, aut conatu se exercere solent, regulariter tamen dicere possumus sex, aut octo mensium spatium, ad mediocrem in mansionis hujus exercitiis profectum sufficere, ut ad altiores & nobiliores valeat ascendere tertie stationis exercitationem: præsertim vero cum sicuti in secunda primæ, ita & in tertia secundæ diætæ exercitia non omnino sint relinquenda; semper enim aliquid ex malorum passionum radicibus extirpandum, aliquid etiam in virtutum studio perficiendum restat, utque dum in affectum cordis transeunt, non solum magnam facilitatem, sed etiam gustum & dulcedinem sui operatione producant.

C A P V T X.

De tertia vita Eremitica mansione & diætâ.

Agedum nunc tempus est, frater mi, ut tanquam verus solitarius post interiorum, & exteriorum sensuum spirituales in prædictis exercitiis pastum velut alcer Moyses *mines gregem ad interiora deserti*, id est, ut omnes potentias tuas ad intima deserti, magisque spiritualia & profunda exercitia deducas, incipiasque jam ad illam remotissimam tendere solitudinem, & ad intimam cum DEO, & in DEUM unionem, & transformationem, toto corde & conatu anhelare.

Ad hanc divinam unionem, duplicis generis exercitia propriè, proximèque destinantur. Vnum ad voluntatem pertinens, quod in vivis accensisque unionis, & transformationis in DEUM desiderii consistit: alterum ad intellectum, divinarum perfectionum cognitionem, & contemplationem continens. Et de hoc quidem modo: postea de illo dicturi sumus.

Cum DEUS animam viderit jam emundatam, & cordis puritate, & virtutum gemmis, patientia, scilicet, humilitate, mansuetudine, castitate, justitia adornatam, quasi amantissimus misericordiz Pater, pietatis suæ sinum aperiens, radium particularis lucis & intelligentiæ, quo altiori & profundiori contemplatione, ac DEI cognitione illustretur, infundit, ut eleganter docet Carthusianus de Fonte lucis cap. 8.

Cum DEUS videt animam purgatam, humilitate, patientia, mansuetudine, castitate, justitia, &c. cæteris quoque virtutibus moralibus informatam, exultatque avidam, & fontem sapientiæ

inhiantem, ac de se perillustrari affectantem, mox vultum suum super eam illuminat, sapientiæ radio eam clarificat, seipsum ei præ solio clarius, gratiosiusque ostendens, atque incerta, & occulta sapientiæ suæ propalans, ita ut ea, quæ huiusmodi sunt, rationesque credendorum, & nexum, & ordinem credibilium subtiliter speculetur, ita ut lætabunda & grata mente decantet Psal. 15. *Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intellectum.* Quod quam desiderabile sit ac præclarum faciat Proph. dicens Ps. 93. *Beatus homo, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum.* Vnde & S. Joannes Apost. in sua 1. Epist. scribit purgatis hujusmodi fidelibus: *Vultus ejus docet vos de omnibus.*

Paucis hic doceamus, quænam in hac diætâ contemplationi materia potissimum eligenda sit, relictis aliis quamplurimis, quæ latius de contemplatione divina l. 3. profectui sumus.

Nunc contemplationis gradus, qui in hac statione conscendendi sunt, ex parte materiæ distinxisse sufficiat.

Primus gradus est contemplationis animæ nostre, quæ ut DEI imago facillimè ad divinitatis cognitionem, intellectum elevat. Ipsa namque clarissimum est ad DEI perfectiones contemplandas speculum, si enim invisibilia DEI, ut inquit Apost. *per ea quæ facta sunt intellecta conspiciuntur*, in nulla certe creatura expressiora sunt naturæ divinæ vestigia, quam in anima rationali; unde qui DEUM clare admodum in hac vita intuitu desiderat, speculum illud divinitatis, quod in se habet emundare, & purificare contendat, sicque incipiet divinæ lucis fulgore, in animæ sue centro irradiante, DEUM cognoscere, & contemplari. Hinc dicebat David Ps. 138. *Mirabili facta est scientia tua ex me.* Et S. Augustinus in hoc contemplationis genere verissimè lib. de Confess. cap. 7. J. Quid ergo amo, cum DEUM meum amo? quis est ille super caput animæ meæ? per ipsam animam meam ascendam ad illum. Transibo vim meam, qua hæreo corpori, & vitaliter compagem ejus repleo. & infra cap. 27. Sero te amavi pulchritudinem tam antiquam, & tam novam, sero te amavi, & ecce nunc eras, & ego foris, & ibi te quærebam, & in ista forma, quæ fecisti deformis iruebam. Mecum eras & tecum non eram, ea me tenebant longe à te, quæ si in te non essent, non essent.

Quia vero de hujus contemplationis modo, & praxi, ab animæ cognitione ad DEI contemplationem ascendendi, latius tractavimus lib. de Contempl. divin. cap. 2. & 3. hic supersedebimus.

In hoc statu Eremita ordinariè se impendat, in vitæ & passionis Christi D. contemplatione, modo quidem quam hæcenus sublimiore magisque intellectualem, infinitas nimirum certo fidei obtutu intuendo divinitatis perfectiones, in sacratissima Filii DEI humanitate clarissimè coruscantes, & immensa, innumeraque beneficia per Christum Dominum in nos promanantia, ac denique virtutes admirabiles in totius vitæ decursu in summo gradu prælucentes, quas tota animi diligentia, & conatu, in se exprimere annitatur.

Poterit tamen divina auxiliante gratia, etiam immediatè, & absque creaturarum scalis ad divinitatis contemplanda mysteria ascendere, cujus contemplationis materiam Dionysius Carthus. expressit, omnia quæ de DEO contemplari possumus, his verbis complexus. Quemadmodum Deus sit bonitas infinita, pura, veritas sempiterna,